

Innst. S. nr. 131

(2001-2002)

Innstilling fra kommunalkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Jan Arild Ellingsen og Per Sandberg om å unnta imamene fra regelen om spesialkompetanse for opphold og arbeidstillatelse

Dokument nr. 8:60 (2001-2002)

Til Stortinget

SAMMENDRAG

I dokumentet fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om at imamer skal unntas for regelen om spesialkompetanse for opphold og arbeidstillatelse."

Forslagsstillerne viser til at imamer som kommer til Norge for å lede en menighet, ikke trenger å kunne norsk. De får opphold som spesialister, i likhet med dataeksperter og andre med særlige kvalifikasjoner, men det er ikke uvanlig at imamene etter noen år som imam søker andre typer arbeid og likevel beholder sin oppholdstillatelse. I enkelte tilfeller har imamene heller ingen religiøs utdanning, men er slektninger (gjærne fettere) av nordmenn med pakistansk bakgrunn og får sin oppholdstillatelse på grunnlag av dokumenter med falskt innhold.

Kravet til spesialisters oppholds- og arbeidstillatelse er at de må ha fagutdannelse

Dette er kravene UDI stiller til utenlandske imamer:

- Fagutdannelse: Praksis kan i prinsippet godkjennes, men da trengs svært solid dokumentasjon.
- Heltid og lønn. Imamen må ta heltidsstilling og menigheten må ha midler til å betale en lønn han kan leve av.
- Tilhørere. Menigheten må ha en størrelse som gjør søknaden rimelig.

Forslagsstillerne viser til at en imam er en islamsk leder av fredagsbønnen, som ofte vil være forstanderen i menigheten. Det er intet krav om at en imam skal være utdannet prest eller mullah, men noen er det. Det eksisterer derfor ikke noe krav om spesialkompetanse hos imamene. Videre framgår det av dokumentet at den senere tids avsløringer har fortalt oss at noen av ima-

mene i norske moskeer taler med to tunger, at de viser et visst monn av toleranse, mens de innad kommer med hatske utfall mot nordmenn og norsk kultur kombinert med et middelaldersk menneskesyn.

Forslagsstillerne peker på at så lenge det i Norge er et politisk siktemål å integrere muslimske innvandrere er imamene og deres opptreden en av de største hindringene.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sigvald Oppebøen Hansen, Reidar Sandal, Karl Eirik Schjøtt-Pedersen og Signe Øye, fra Høyre, Peter Gitmark, Hans Kristian Hogsnes og Kari Lise Holmberg, fra Fremskrittspartiet, Torbjørn Andersen og Per Sandberg, fra Sosialistisk Venstreparti, Karin Andersen og Heikki Holmås, fra Kristelig Folkeparti, Anita Apelthun Sæle og Ivar Østberg og fra Senterpartiet, lederen Magnhild Meltveit Kleppa, viser til at imamer og andre religiøse ledere får komme til landet på grunnlag av spesialistbestemmelsen i utlendingsforskriften som gir oppholdstillatelse dersom slik arbeidskraft ikke finnes i Norge eller innenfor EØS-området. Forslagsstillerne fremmer nå forslag om å unnta imamene fra denne regelen om spesialistkompetanse for opphold og arbeidstillatelse.

Norge er i dag et flerkulturelt samfunn. Komiteen mener mangfold, valgfrihet og gjensidig respekt er viktig for at Norge skal bli et godt samfunn for alle som lever her. Skal vi lykkes, er vi avhengig av å ha en konstruktiv dialog med blant annet lederne for de mange tros- og livssynsamfunn vi har her i landet.

Komiteen mener at for å nå målet om et vellykket flerkulturelt samfunn, er det viktig at personer med sentrale roller og religiøse ledere i trossamfunnene har elementære norskkunnskaper og har noe kvalifisert basiskunnskap om det norske samfunnet.

Religiøse ledere har i mange tilfeller stor innflytelse på moralske og etiske spørsmål blant medlemmene i menigheten. Når religiøse ledere kommer med uttalelser og står for handlinger som direkte motarbeider integrering i det norske samfunnet, er det nødvendig å vurdere tiltak som kan hindre dette. Komiteen vil dog understreke at dette ikke må gå på bekostning av internasjonale forpliktelser når det gjelder retten til å bekjenne seg til og utøve sin religion.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, har registrert at religiøse ledere fra trossamfunn i flere tilfeller har uttalt seg på måter som vitner om manglende norskkunnskaper, samt mangelfulle kunnskaper om norsk kultur og samfunnsforhold.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, vil ikke gå inn for forslagsstillernes krav om at imamer skal unntas fra regelen om spesialistkompetanse for opphold og arbeidstillatelse i utlendingsforskriften, men vil stille krav og sanksjoner i forhold til dagens regler for religiøse ledere som får oppholdstillatelse etter denne bestemmelsen.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, ber Regjeringen om å vurdere hvorvidt det også bør stilles krav om opplæring i kulturforståelse.

Komiteen viser til forslag i Regjeringens tiltaksplan mot tvangsekteskap, der det står følgende i Tiltak 22:

"Regjeringen vil vurdere om det skal settes som vilkår for oppholdstillatelse etter utlendingsloven at religiøse ledere i trossamfunn må gjennomgå kurs i norsk og samfunnskunnskap."

Komiteen støtter innføringen av slike krav.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til at trossamfunnene i dag er regulert i Lov om trossamfunn utenom Den norske kirke av 13. juni 1969, med rettigheter og plikter. Blant annet har trossamfunnene krav på årlige statstilskudd. Flertallet ber Regjeringen vurdere regelendringer som gjør det mulig å stille krav om elementære kunnskaper i norsk språk, samfunnsforhold og kultur for

religiøse ledere som vilkår for at menighetene skal motta offentlig støtte. Ved en eventuell innføring av slike regler mener flertallet at det bør være unntaksmuligheter i en overgangsperiode.

Komiteen mener at det ikke bør gis økonomisk støtte til trossamfunn der ledere medvirker til eller oppfordrer til straffbare handlinger. Komiteen er kjent med at det følger av lov om trdomssamfunn og ymist art 19, jf. § 1 og § 13, at et trossamfunn kan nektes registrering dersom rett og sømmelighet blir krenket og/eller dets lære eller arbeid kommer i strid med rett og moral. Registrering er som hovedregel et vilkår for offentlig støtte til trossamfunn. Et trossamfunn som f.eks. forfekter kjønnslemlestelse vil ikke oppfylle lovens krav om rett og moral, og vil dermed kunne nektes registrering og videre offentlig støtte. Komiteen ber imidlertid Regjeringen vurdere hvorvidt lovendringer eller endringer i praktiseringen av loven er nødvendig for å oppnå komiteens målsetting om nekting av økonomisk støtte til trossamfunn der ledere medvirker til eller oppfordrer til straffbare handlinger.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, vil på denne bakgrunn foreslå at dokumentet ikke bifalles.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ser med stor uro på de skadevirkningene, innover i innvandringsmiljøene som imamene kan forårsake. Disse medlemmer er ikke i tvil om at de holdninger som er kommet frem fra enkelte imamer etter det tragiske drapet i Sverige, er en av de største hindringene for en vellykket integrering i Norge.

Avsløringene på programmet "Rikets tilstand" på TV2, hvor afrikanske religiøse ledere i Oslo og ett medlem av Verdikommisjonen støttet omskjæring av kvinner, var etter disse medlemmers syn av en slik karakter at det burde ende opp i en tiltale.

Ifølge brev fra Kommunal- og regionaldepartementet av 8. mars 2002 vurderer Regjeringen flere tiltak, bl.a. å stanse økonomiske bidrag til trossamfunn hvor det forfektes standpunkter som er i strid med norsk lov, eller oppfordringer til ulovlige handlinger. Disse medlemmer støtter selvfølgelig dette, men tror dessverre ikke slike tiltak vil endre holdningene hos disse religiøse lederne. Disse miljøene er tilnærmet hermetisk lukket. Å tro at man kan hindre denne type propaganda med økonomiske sanksjoner vil etter disse medlemmers syn ikke være nok.

Å komme til Norge med spesialkompetanse i slike spørsmål holder ikke. Dette dreier seg tross alt ikke om teknologiske spørsmål, men om folks tro og formidling av kunnskap om dette. Disse medlemmer viser til at mange imamer ofte har et avhengighetsforhold til den moskeen de leder, dette er svært uheldig i forhold

til å uttrykke meninger på tvers av menigheten. Det er stor forskjell på å lede en bønn, kontra det å praktisere som imam. En imam er også rådgiver, megler og lærer. Dette forutsetter selvfølgelig kunnskaper, man kan ikke etter disse medlemmers syn være imam uten formell kompetanse. Ifølge opplysninger Islamsk Kvinnegruppe innehar, er det i Oslo i dag kun en imam med utdanning i Sharia. De øvrige er av enkelte kalt "piratimamer". Dette skaper selvfølgelig store problemer med dagens praksis, både fordi man får subjektive betraktninger, med hensyn til hva islam sier, ofte ut fra et kulturelt og tradisjonsmessig perspektiv.

Disse medlemmer foreslår følgende:

"Stortinget ber Regjeringen om å:

1. Innføre et minimumskrav med hensyn til norsk-språklighet og norsk samfunnsforståelse før imamer kan praktisere i Norge.
2. Oversette og kvalitetssikre vitnemål og attester ved norske utenriksstasjoner før imamene få oppholdstillatelse i Norge."

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti har ved flere anledninger påpekt at tvang, press, undertrykking og utstøting foregår i mange lukkede trossamfunn. Lederne beskytter hverandre, skjuler overgrep og presser medlemmer. Disse medlemmer vil understreke at menneskerettighetene gjelder alle i Norge. Det gir frihet til å tro det du vil, men gir ikke frikort til gjennom religiøs forkyning

og veiledning å undertrykke andre eller unnlate å gjøre personer som ber om råd oppmerksom på sine menneskerettigheter. Religiøse ledere har stor innflytelse og derved også ansvar. Den som skal være veileder i viktige spørsmål, må ha kunnskap nok til å vite om ens egen tro og religiøse tolkninger bryter landets lover.

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Stortinget ber Regjeringen om å:

1. Innføre et minimumskrav med hensyn til norsk-språklighet og norsk samfunnsforståelse før imamer kan praktisere i Norge.
2. Oversette og kvalitetssikre vitnemål og attester ved norske utenriksstasjoner før imamene få oppholdstillatelse i Norge.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til å fatte følgende

v e d t a k :

Dokument nr. 8:60 (2001-2002) - forslag fra stortingsrepresentantene Jan Arild Ellingsen og Per Sandberg om å unnta imamene fra regelen om spesialkompetanse for opphold og arbeidstillatelse - bifalles ikke.

Oslo, i kommunalkomiteen, den 11. april 2002

Magnhild Meltveit Kleppa
leder

Signe Øye
ordfører

Hans Kristian Hogsnes
sekretær